

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 214/21
V Lucemburku dne 30. listopadu 2021

Rozsudek ve věci C-3/20
LR Ğenerálprokuratůra

Pokud orgán činný v trestním řízení zjistí, že jednání guvernéra centrální banky členského státu, které vyšetřuje, nebylo zjevně spojeno s výkonem jeho funkce, řízení proti tomuto guvernérovi může pokračovat, jelikož imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů se neuplatní

Podvod, korupce nebo praní peněz tudíž nejsou úkony spojenými s výkonem funkce takového guvernéra

V červnu 2018 lotyšské státní zastupitelství obžalovalo guvernéra Lotyšské centrální banky (dále jen „AB“) z různých přečinů korupce u RĪgas rajona tiesa (Okresní soud v Rize, Lotyšsko). Konkrétně je AB vytýkáno, že přijal dva úplatky v souvislosti s postupem v oblasti obezřetnostního dohledu týkajícím se jedné lotyšské banky a pral peníze pocházející z jednoho z těchto úplatků.

Jakožto guvernéř Lotyšské centrální banky byl AB, jehož poslední funkční období guvernéra skončilo v prosinci 2019, rovněž členem Generální rady a Rady guvernéřů Evropské centrální banky (ECB).

S ohledem na tuto zvláštnost si tribunal de district de Riga (okresní soud v Rize) klade otázku, zda se na AB na základě jeho postavení člena Generální rady a Rady guvernéřů ECB může vztahovat imunita podle čl. 11 písm. a) Protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Evropské unie¹, který úředníkům a jiným zaměstnancům Evropské unie přiznává imunitu spočívající ve vynětí z pravomoci soudů pro všechny úkony spojené s výkonem funkce.

Tribunal de district de Riga (okresní soud v Rize) se tedy rozhodl položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda a případně za jakých podmínek a jakým způsobem se může na guvernéra centrální banky členského státu vztahovat vynětí z pravomoci soudů na základě Protokolu o výsadách a imunitách v rámci trestního řízení, které je proti němu vedeno.

Závěry Soudního dvora

Velký senát Soudního dvora připomněl, že všichni guvernéři centrálních bank členských států jsou členy Generální rady ECB a guvernéři centrálních bank členských států, jejichž měnou je euro, jsou mimoto členy Rady guvernéřů ECB, a ze všeho nejdříve poznamenal, že Protokol o výsadách a imunitách se v souladu s jeho článkem 22 vztahuje na ECB, členy jejích orgánů a její zaměstnance. Tento protokol se proto vztahuje na guvernéry centrálních bank členských států jakožto členy nejméně jednoho orgánu ECB.

V tomto rámci se na guvernéry centrálních bank může zejména vztahovat vynětí z pravomoci soudů podle čl. 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách pro úkony spojené s výkonem funkce člena orgánu ECB. Podle tohoto ustanovení se na uvedené guvernéry vztahuje tato imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů i po ukončení jejich funkce.

Pokud jde o předmět a rozsah ochrany stanovené v čl. 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách, Soudní dvůr dále zdůraznil, že na základě čl. 17 prvního pododstavce uvedeného

¹ Protokol (č. 7) o výsadách a imunitách Evropské unie (Úř. věst. 2016, C 202, s. 266, dále jen „Protokol o výsadách a imunitách“).

protokolu je imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů přiznávána výlučně v zájmu Unie. Článek 17 druhý pododstavec téhož protokolu provádí tuto zásadu, když stanoví, že každý orgán Unie je povinen zrušit tuto imunitu ve všech případech, kdy podle jeho názoru zrušení této imunity není v rozporu se zájmy Unie.

Pouze ECB tak přísluší v případě, že je požádána, aby guvernéra centrální banky zbavila imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů v souvislosti s probíhajícím trestním řízením, posoudit, zda je zbavení imunity v rozporu se zájmy Unie.

Naproti tomu ECB a orgán odpovědný za trestní řízení vedené proti guvernérovi národní centrální banky mají sdílenou pravomoc určit, zda se jednání, které může být kvalifikováno jako trestný čin, dopustil guvernér při výkonu funkce člena orgánu ECB, a spadá tudíž do působnosti imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů podle čl. 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách.

Pokud jde o způsoby tohoto rozdělení pravomocí, Soudní dvůr upřesnil, že pokud orgán odpovědný za trestní řízení zjistí, že daného jednání se guvernér centrální banky zjevně nedopustil při výkonu funkce člena orgánu ECB, řízení, které je proti němu vedeno, může pokračovat, jelikož imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů se neuplatní. Tak je tomu v případě podvodu, korupce nebo praní peněz, kterých se dopustil guvernér centrální banky členského státu a které z povahy věci nespádají do okruhu funkcí úředníka nebo jiného zaměstnance Unie.

Naproti tomu pokud vnitrostátní orgán v jakémkoli stadiu trestního řízení zjistí, že daného jednání se dotýčný guvernér dopustil při výkonu funkce člena orgánu ECB, musí požádat o zbavení imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů. Pokud si vnitrostátní orgán položí tuto otázku, musí se obrátit na ECB, a pokud má ECB za to, že se jedná o úkony spojené s výkonem funkce, musí ji vnitrostátní orgán požádat, aby dotýčného guvernéra zbavila imunity. Takovým žádostem o zbavení imunity musí být vyhověno, ledaže je prokázáno, že tomu brání zájmy Unie.

Dodržování tohoto rozdělení pravomocí ostatně podléhá přezkumu ze strany Soudního dvora, k němuž může být podána žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU v případě, že vnitrostátní orgány nesplní povinnost obrátit se na dotýčný unijní orgán, jestliže nelze rozumně vyloučit veškeré pochybnosti o použitelnosti imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů. Naopak, pokud příslušný unijní orgán žádost o zbavení imunity zamítne, platnost tohoto zamítnutí může být předmětem řízení o předběžné otázce u Soudního dvora, nebo dokonce přímé žaloby dotýčného členského státu na základě článku 263 SFEU.

Pokud jde o rozsah imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů podle čl. 11 písm. a) Protokolu o výsadách a imunitách, Soudní dvůr upřesnil, že taková imunita nebrání trestnímu stíhání jako celku, zejména vyšetřovacím opatřením, shromažďování důkazů a doručení usnesení o zahájení trestního stíhání. Pokud je však již ve stadiu vyšetřování vedeného vnitrostátními orgány a před předložením věci soudu konstatováno, že úředník nebo zaměstnanec Unie může být vyňat z pravomoci soudů pro činy, které jsou předmětem trestního stíhání, přísluší těmto orgánům požádat dotýčný orgán Unie o zbavení imunity. Tato imunita ostatně vzhledem k tomu, že se vztahuje na dotýčného úředníka nebo zaměstnance Unie pouze pro daný čin, nebrání tomu, aby důkazy shromážděné během policejního nebo soudního vyšetřování týkajícího se takového úředníka nebo zaměstnance mohly být použity v jiných řízeních týkajících se jiných činů, na které se imunita nevztahuje nebo které směřují proti třetím osobám.

Soudní dvůr nakonec uvedl, že i když se imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů neuplatní, je-li osoba požívající této imunity v rámci trestního řízení obviněná z činů nesouvisejících s funkcemi, které vykonává jménem orgánu Unie, vnitrostátní zneužívající stíhání zahájená pro činy, na které se nevztahuje tato imunita, za účelem vyvíjení tlaku na dotýčného zaměstnance Unie jsou každopádně v rozporu se zásadou loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 třetím pododstavci SEU.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.